

Rezolucja Komitetu Regionów w sprawie gwarancji dla młodzieży

(2013/C 62/03)

KOMITET REGIONÓW

- uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej z 5 grudnia 2012 r. w sprawie zalecenia Rady w sprawie ustanowienia gwarancji dla młodzieży (COM(2012) 729),
- uwzględniając rezolucję Parlamentu Europejskiego z 16 stycznia 2013 r. w sprawie gwarancji dla młodzieży (2012/2901(RSP)),
- uwzględniając komunikat Komisji „Mobilna młodzież” (COM(2010) 477),
- uwzględniając odnośną opinię Komitetu Regionów (CdR 292/2010 fin),

a także mając na uwadze, co następuje:

- Wskutek kryzysu gospodarczego bezrobocie wśród młodzieży w UE wzrosło do niedopuszczalnie wysokiego poziomu: 5,7 mln młodych osób nie ma pracy.
- Koszty związane z młodzieżą niekształcąca się, niepracująca ani nieszkoląca się (tzw. „młodzieżą NEET”), której liczbę szacuje się na 7,5 mln, wynoszą obecnie 1,2 % PKB UE ⁽¹⁾.
- Gwarancja dla młodzieży przyczyniłaby się do osiągnięcia trzech z pięciu celów przewodnich określonych w strategii „Europa 2020” dzięki zmniejszeniu wskaźnika osób przedwcześnie kończących naukę oraz osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i zwiększeniu liczby osób posiadających wyższe wykształcenie.
- Koszt wdrożenia gwarancji dla młodzieży w całej strefie euro nie przekroczyłby 21 mld euro, co stanowi około 0,45 % wydatków publicznych w strefie euro ⁽²⁾.
- Wiele państw członkowskich nie przychyliło się do wezwań Komisji Europejskiej i Rady Europejskiej dotyczących wprowadzenia gwarancji dla młodzieży z myślą o zwiększeniu zatrudnienia wśród ludzi młodych.
- Gwarancja dla młodzieży jest kluczowym komponentem opracowanego przez Komisję Europejską pakietu w sprawie zatrudnienia młodzieży.

1. Z zadowoleniem przyjmuje zamiar Komisji Europejskiej, by wnieść nowy impuls do działań mających na celu zwalczanie bezrobocia wśród młodzieży. Z uwagi na to, że ten wieloaspektowy problem wymaga pilnego podjęcia skoordynowanych i wszechstronnych wysiłków politycznych, popiera wniosek Komisji Europejskiej w sprawie zalecenia Rady w sprawie ustanowienia gwarancji dla młodzieży. Będzie ona kluczowym instrumentem zwalczania bezrobocia wśród młodzieży.

2. Przypomina, że w swojej odnośnej opinii ⁽³⁾ wyraził zdecydowane poparcie dla celu dotyczącego zapewnienia wszystkim młodym ludziom oferty pracy, szkolenia zawodowego lub dalszego kształcenia na uczelni w ciągu czterech

miesięcy od opuszczenia szkoły, zgodnie z postulatem przedstawionym w inicjatywie przewodniej „Mobilna młodzież” w ramach strategii „Europa 2020”.

3. Sugeruje, by rozszerzyć zakres gwarancji dla młodzieży, a zwłaszcza tych jej komponentów, które dotyczą zatrudnienia, przyuczenia do zawodu bądź praktyk, tak by obejmowały niedawnych absolwentów szkół wyższych do czasu ukończenia przez nich 30. roku życia.

4. Podkreśla istotną rolę władz lokalnych i regionalnych w kształtowaniu polityki w zakresie zatrudnienia, szkolenia i edukacji, co zostało potwierdzone na konferencji zorganizowanej przez KR 13 grudnia 2012 r. w sprawie inicjatywy przewodniej „Mobilna młodzież” określonej w strategii „Europa 2020”.

5. Z zadowoleniem przyjmuje determinację Komisji, by przy wprowadzaniu i wdrażaniu gwarancji dla młodzieży kierować się podejściem opartym na partnerstwie. Niemniej nalega, by tego rodzaju partnerstwa były rozwijane już na zupełnie początkowym etapie kształtowania danej polityki i by wszystkie zainteresowane strony były w to włączone, zwłaszcza

⁽¹⁾ Zob. sprawozdanie Eurofund pt. „NEETs – Young people not in employment, education or training: Characteristics, costs and policy responses in Europe” [„NEET: młodzież niekształcąca się, niepracująca ani nieszkoląca się – cechy, koszty i rozwiązania polityczne w Europie”]; <http://www.eurofound.europa.eu/pubdocs/2012/54/en/1/EF1254EN.pdf>.

⁽²⁾ Badanie MOP / Międzynarodowego Instytutu Badań nad Rynkiem Pracy pt. „EuroZone job crisis: trends and policy responses” [„Kryzys zatrudnienia w strefie euro: trendy i rozwiązania polityczne”, 2012 r. http://www.ilo.org/global/research/publications/WCMS_184965/lang-en/index.htm].

⁽³⁾ CdR 292/2010 fin.

zaś władze lokalne i regionalne. Do tej pory były one w dużej mierze wyłączone z procesu realizacji strategii „Europa 2020” i europejskiego semestru, co odbiło się bardzo niekorzystnie na legitymacji demokratycznej i na skuteczności przyjętych środków.

6. Zgadza się z Komisją Europejską co do potrzeby zapewnienia wczesnej interwencji i aktywizacji w zakresie zatrudnienia młodzieży i podziela pogląd, że należy od samego początku stosować zasadę obopólnych obowiązków.

7. Nalega, by środki wspomagające integrację na rynku pracy opracowane w kontekście gwarancji dla młodzieży koniecznie uwzględniały znajomość języków obcych i praktyczne doświadczenie zawodowe, gdyż zwiększają one szanse zatrudnienia i mobilność siły roboczej w obrębie UE.

8. Zwraca uwagę, że istotne jest powiązanie gwarancji dla młodzieży z mobilnością młodzieży między różnymi państwami członkowskimi i ze zwiększeniem rangi inicjatywy przewodniej „Mobilna młodzież” oraz roli władz lokalnych i regionalnych w tym zakresie. Władze te często wdrażają programy w zakresie mobilności na szczeblu lokalnym, w związku z czym wsparcie UE dla skuteczniejszej współpracy międzyregionalnej mogłoby przynieść lepsze rezultaty.

9. Przyjmuje w tym kontekście z zadowoleniem propozycję Komisji Europejskiej, by wprowadzić europejską legitymację zawodową, mającą na celu uproszczenie procedur uznawania kwalifikacji zawodowych. Podkreśla, że praktyki zawodowe w ramach przygotowania do zawodu regulowanego – bez względu na to, czy są płatne – powinny być uznawane w całej UE i odbywać się na podstawie umowy. Ma to duże znaczenie dla młodych Europejczyków, których w niepokojącym stopniu dotyka bezrobocie i dla których mobilność zawodowa stanowi realistyczny sposób wejścia lub powrotu na rynek pracy.

10. Podkreśla, jak istotne jest lepsze uświadamianie młodym ludziom możliwości związanych z kształceniem się, szkoleniem lub podejmowaniem pracy w innym państwie członkowskim. Zdobyte doświadczenie może odegrać fundamentalną rolę we wzmacnianiu ducha niezależności i odpowiedzialności za samego siebie i przyczynić się do rozwijania nowych, innowacyjnych idei.

11. Zaznacza, że UE powinna zagwarantować dostęp do programów w zakresie mobilności na równych warunkach wszystkim młodym ludziom i w tym celu zaleca wspieranie regionów o szczególnych cechach geograficznych, takich jak obszary wiejskie i tereny słabo zaludnione, zwłaszcza zaś najbardziej oddalone regiony i wyspy.

12. Zwraca jednak uwagę na fakt, że podstawowym narzędziem zwiększenia zatrudnienia młodych ludzi jest zachęcanie do tworzenia nowych miejsc pracy, i to miejsc pracy wymagających różnych poziomów kwalifikacji, nie tylko w sektorach, w których wymagane są wysokie kwalifikacje.

13. Podkreśla, że jednym z ważnych narzędzi jest tworzenie i wspieranie dualnych systemów kształcenia, w których już od początku nauki nawiązywane są relacje między uczniem a przyszłym pracodawcą.

14. Zaznacza potrzebę skoncentrowania działań podnoszących umiejętności i kompetencje na rozwiązaniu kwestii niedopasowania potrzeb rynku pracy do dostępnych umiejętności. W związku z tym dalsze kształcenie, przyuczanie do zawodu lub staże należy podporządkować celowi, jakim jest zapewnienie zatrudnienia. Istotna jest także rola, jaką odgrywają w ramach gwarancji dla młodzieży pracodawcy w zapewnianiu niezbędnych możliwości rozwoju kariery.

15. Przypomina w kontekście podnoszenia umiejętności w ramach gwarancji dla młodzieży, że Komitet Regionów ustanowił tytuł Europejskiego Regionu Przedsiębiorczości (ERP). Jednym z jego głównych celów jest wspieranie ducha przedsiębiorczości i wdrażanie przyjaznych dla biznesu strategii politycznych prowadzących do tworzenia nowych miejsc pracy. Europejskie Regiony Przedsiębiorczości zwracają szczególną uwagę na zachęcanie ludzi młodych do podejmowania działalności jako przedsiębiorcy.

16. Przyjmuje z zadowoleniem położenie przez Komisję Europejską nacisku na tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy, a także jej zalecenie, by państwa członkowskie zadbały o to, by ich gwarancje dla młodzieży obejmowały wysokiej jakości oferty zatrudnienia. Ponadto kryzys gospodarczy nie powinien być wymówką do złagodzenia wymogów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Podkreśla, że niezbędna jest pewna minimalna ochrona pracowników, jednak to na poziomie krajowym partnerzy społeczni zawierają porozumienia dotyczące zagadnień z zakresu prawa pracy. Partnerzy społeczni powinni w pełni uczestniczyć w opracowywaniu ram jakości zatrudnienia oferowanego dzięki programom gwarancji dla młodzieży. Zwraca uwagę, że ludzie młodzi są znacznie bardziej narażeni na ubóstwo, jak potwierdziła Komisja Europejska w opublikowanym przez nią w 2012 r. przeglądzie pt. „*Employment and Social Developments in Europe*”⁽⁴⁾ [Zatrudnienie i kwestie społeczne w Europie].

17. Wzywa państwa członkowskie do ścisłego zaangażowania pracodawców, także z sektora prywatnego, we wdrażanie gwarancji dla młodzieży, by zapewnić ludziom młodym jak najwięcej możliwości.

18. Zaznacza, że bezrobocie wśród młodzieży jest szczególnie wysokie w tych państwach członkowskich, które doświadczają obecnie poważnych ograniczeń budżetowych. W związku z tym popiera kontynuację ukierunkowanego wsparcia dla państw członkowskich – w razie potrzeby za pomocą dodatkowych środków finansowych – w zmaganiach z wyzwaniem związanym z wprowadzeniem i wdrożeniem gwarancji dla młodzieży na szczeblu krajowym, zgodnie z ustaleniami Paktu na rzecz wzrostu z czerwca 2012 r.

⁽⁴⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-5_pl.htm?locale=pl.

19. Zgadza się, że w związku z faktem, iż Komisja Europejska nie przewidziała specjalnych środków na finansowanie gwarancji dla młodzieży, inicjatywę tę należy współfinansować przy pomocy instrumentów finansowych w ramach polityki spójności, zwłaszcza z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Ostrzega zatem przed cięciami w budżecie polityki spójności w kontekście wieloletnich ram finansowych na lata 2014–2020.

20. Wzywa Komisję Europejską i państwa członkowskie do zapewnienia, by przyszłe umowy o partnerstwie w zakresie polityki spójności należycie uwzględniały w szczególności problem bezrobocia wśród młodzieży oraz umożliwiły w ramach systemu gwarancji dla młodzieży wykorzystywanie środków Europejskiego Funduszu Społecznego do wdrażania dobrych praktyk i innowacyjnych rozwiązań stosowanych już w niektórych państwach członkowskich.

21. Apeluje do państw członkowskich oraz do władz lokalnych i regionalnych, by wprowadziły niezbędną koordynację między służbami zatrudnienia i oświatą, co umożliwi bezrobotnej młodzieży, która przedwcześnie porzuciła system kształcenia, skorzystanie z funduszy europejskich przeznaczonych na adresowane do niej działania polityczne w dziedzinie kształcenia, mające zwłaszcza na celu zapewnienie jej kwalifikacji w ramach edukacji drugiej szansy.

22. Apeluje do państw członkowskich, by w przedstawionych przez siebie krajowych planach zwiększania zatrudnienia na 2013 r. uwzględniły dokonany postęp we wprowadzaniu i wdrażaniu gwarancji dla młodzieży.

23. Nalega na to, by gwarancja dla młodzieży została wprowadzona i wdrożona najpóźniej na początku stycznia 2014 r.

24. Uznaje, że nie można zapewnić młodym ludziom wysokiej jakości miejsc pracy bez poprawy ogólnej sytuacji gospodarczej. W związku z tym wzywa państwa członkowskie do przyjęcia strategii, które równolegle do działań związanych z gwarancją dla młodzieży zmierzałyby ogólnie do pobudzania wzrostu, tworzenia miejsc pracy i podnoszenia kwalifikacji bezrobotnej młodzieży, która przedwcześnie porzuciła system kształcenia bez jakiegokolwiek dyplomu. W tym kontekście przyjmuje z zadowoleniem uwzględnienie tej inicjatywy w ramach europejskiego semestru.

25. Wzywa państwa członkowskie, by zastosowały się do zaleceń Komisji i zadbały o to, by jak największą liczbę osób świadomych było nowych usług i środków wsparcia dostępnych w ramach gwarancji dla młodzieży. W tej materii kluczowy jest udział władz lokalnych i regionalnych z uwagi na ich czynną rolę we wdrażaniu tego rodzaju programów.

26. Zwraca się do Komisji Europejskiej o ustanowienie skutecznego mechanizmu wspierania państw członkowskich we wdrażaniu gwarancji dla młodzieży, który obejmowałby wymianę najlepszych praktyk i wiedzy fachowej. Domaga się udziału KR-u w tym procesie.

27. Sugeruje, by Komisja Europejska uczyniła z wniosku w sprawie gwarancji dla młodzieży jeden ze swoich priorytetów komunikacyjnych w 2013 r. i by w tym celu wykorzystwała w szerokim zakresie media społecznościowe.

28. Zobowiązuje przewodniczącego Komitetu Regionów do przedłożenia niniejszej rezolucji przewodniczącemu Parlamentu Europejskiego, przewodniczącemu Rady Europejskiej, przewodniczącemu Komisji Europejskiej, irlandzkiej prezydencji UE, a także przyszłej prezydencji litewskiej w Radzie UE.

Bruksela, 1 lutego 2013 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO